

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

ISBN 978-617-8807-07-8

© Авторський колектив, 2025.

TORSKE SVEIN ARVE, *Technical Consultant,
Deputy Team Lead, Field Service, Aker Solutions Projects,
Stavanger, Norway*

THE PHILOSOPHY OF HAPPINESS IN NORWEGIAN PERSPECTIVE

Over the past decades, Norway has consistently ranked among the top three countries in the *World Happiness Report*, published annually by the United Nations. The high level of subjective well-being among Norwegians is often attributed to economic prosperity, a strong welfare system, and the efficient functioning of state institutions. However, Norwegians themselves rarely speak of happiness as a fleeting emotional state and do not associate it directly with material wealth. Instead, happiness is understood as a *way of being*—deeply rooted in the natural, social, cultural, and moral foundations of Norwegian life—and closely linked to a sense of belonging, harmony with nature, inner peace, and balance. What, then, constitutes the philosophical foundations of happiness «the Norwegian way»? Is it the value system of Norwegian society, the prevailing worldview, the established culture of equality, or the distinct features of Norwegian identity? Answering this question is essential for understanding and interpreting the subjective experience of happiness and the individual's attainment of harmony with nature, society, and the self.

The problem of happiness has deep philosophical roots. Aristotle understood it as *eudaimonia*—the highest purpose of human life achieved through virtuous behavior; Epicurus saw it as peace of mind; Kant found it in moral freedom. The Scandinavian philosophical tradition has made its own contribution to understanding happiness. Søren Kierkegaard emphasized that true happiness is not about pleasure but about authenticity—accepting one's freedom and responsibility. Modern Norwegian philosopher Lars Svendsen, author of *The Philosophy of Happiness*, argues that happiness is a conscious choice of one's attitude toward life, independent of external circumstances, grounded in the ability to live meaningfully. His contemporary and fellow Norwegian, writer and philosopher Toril Moi, explored happiness through the lens of gender equality, a culture of trust, and the pursuit of the common good. Yet the phenomenon of «happiness the Norwegian way» has not yet received comprehensive philosophical interpretation.

The philosophical system of happiness in modern Norway can be described through several key elements: modesty and trust (*janteloven*), harmony with nature (*friluftsliv*), and balance and moderation (*lagom*).

The social and philosophical principle of *janteloven* («The Law of Jante») proclaims that no one should consider themselves superior to others. Formulated by Aksel Sandemose, it represents an unwritten code characteristic of the Scandinavian behavioral model, where individual success and self-promotion are often discouraged. It embodies the idea that society values the collective above the individual, and any attempts to stand out may be met with social disapproval. However, this principle does not deny individuality-it emphasizes the ethics of equality and mutual respect, restraining excessive ambition for the sake of collective well-being. This cultural attitude nurtures trust, social cohesion, and psychological security-all essential components of personal happiness. As Lars Svendsen notes, «trust is the foundation upon which calm confidence in life is built», and this forms the essence of the Norwegian philosophy of happiness.

The concept of *friluftsliv*-literally “life in the open air”-is central to Norwegian culture. In a philosophical sense, it represents a unique mode of being, deeply rooted in nature. Humans are not masters of the environment but an integral part of it; nature is not an object of consumption but a condition of authentic existence. Through this experience arises tranquility, gratitude, and a profound sense of connection with being. *Friluftsliv* is not merely a form of leisure but an existential experience in which harmony between humans and the world is revealed. It can be viewed as a form of *existential naturalism*, where nature becomes a space for spiritual renewal. Living in harmony with nature allows Norwegians to attain genuine happiness.

Norwegians also reject excessive consumption and the accumulation of goods. The term *lagom* means «neither too much nor too little» - just enough to meet one’s needs without excess. Moderation here carries both social and moral meaning: it teaches gratitude, inner peace, and the avoidance of comparison with others. This attitude fosters the ability to find joy in simple things, resilience, and resistance to the pressures of global consumer culture.

According to both Kierkegaard and Toril Moi, understanding happiness merely as emotional comfort is misguided. Happiness is rather a state of authentic existence that allows one to be free-to live according to one’s values and principles, to accept oneself and the world without masks or excessive expectations. For Norwegians, freedom is not only a political, economic, or social concept but also an existential quality that enables the individual to be themselves without fear of judgment. Consequently, Norwegian society does not impose models of «success» but instead promotes balance among work, family, nature, and inner life.

Finally, Norwegians value silence and solitude-not as isolation but as a space for inner dialogue. This reflects a phenomenological tradition in which the experience of being is revealed through stillness and reflection. Thus, happiness for Norwegians is not an explosion of joy but a quiet presence that gives life depth and meaning.

In summary, the Norwegian philosophy of happiness represents a unique ethical and cultural system grounded in moderation, trust, freedom, and harmony with nature. Its essence lies in simplicity, which opens the way to deeper self-understanding and inner balance. Norwegians demonstrate that happiness flourishes where justice is coupled with trust and freedom with responsibility. The Norwegian philosophy of «quiet happiness» offers humanity an alternative to the hyperactive culture of success-tranquility, balance, and gratitude for the ordinary moments of life.

*УШНО І. М., канд. філос. наук, доцент
Національний аерокосмічний університет «ХАІ»,
м. Харків, Україна*

ФІЛОСОФІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗМАЇТТЯ: ОСМИСЛЕННЯ ДИСПРОПОРЦІЇ РОЗВИТКУ АЕРОКОСМІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ

У сучасному світі питання нерівномірного розвитку аерокосмічної інженерії набуває особливої актуальності. Різні країни демонструють суттєвий розрив у технологічному розвитку, і ця диспропорція має не лише економічні, але і глибокі культурно-філософські корені. Філософське осмислення цієї проблеми дає змогу зрозуміти, чому одні суспільства спрямовують зусилля на освоєння космосу, тоді як інші зосереджені на земних завданнях.

У своїй праці «The Lever of Riches» (1990) Джоел Мокір досліджував, як історичні і економічні умови формували технологічний прогрес різних суспільств. Мокір показав, що технологічна креативність і її «важелі» залежать від багатьох факторів, включаючи доступ до знань, економічні стимули і, що важливо, культурні настанови суспільства. Його робота дає нам історичний контекст для розуміння того, як деякі нації зуміли створити сприятливі умови для аерокосмічних проривів.

Зокрема, Аджемоглу і Робінсон у книзі «Why Nations Fail» (2012) наголошували на тому, що інституційні рамки, політичні інститути і